

Undring- utfordring- utvikling UTE.
Mestring med naturen som lekearena

Årsplan

Spangereid Naturbarnehage

2024-2025

Fra 01.08.2024 til 31.07.2025

Innhold

Velkommen til Spangereid Naturbarnehage.....	3
Personalet	4
Foreldre- og samarbeidsutvalg	4
Foreldresamarbeid	4
Leseglede i barnehagen	5
Bærekraftig utvikling	6
MyKid	6
Tidlig innsats	7
Være sammen.....	7
Psykososialt barnehagemiljø.....	8
Bibliotek	8
Dagsrytmer.....	9
Bursdagsfeiring	9
Fastsatte aktiviteter og begivenheter	10
2021/2022/2023 barna – Krepsen	12
Fokus på bærekraftig utvikling, språk, matematikk, og ikt.....	12
2019/2020 barna – Hummer - Kongekrabber.....	13
Fokus på bærekraftig utvikling, språk, matematikk, og ikt.....	13
Barnehagens innhold – Fagområder med progresjon.....	14
Kommunikasjon, språk og tekst.....	14
Kropp, bevegelse, mat og helse.....	15
Kunst, kultur og kreativitet.....	16
Natur, miljø og teknologi.....	17
Antall, rom og form	18
Etikk, religion og filosofi	19
Nærmiljø og samfunn.....	20
Språklig kompetanse	21
Omsorg og oppdragelse	21
Lek og danning.....	21
Barns medvirkning.....	21
Sosial kompetanse	22
Overgang barnehage – skole.....	22
Planlegging, dokumentasjon og vurdering.....	23
Tilvenning.....	24
Et barn i Spangereid Naturbarnehage skal få muligheten til å:	25

Vi ønsker store og små velkommen tilbake til et nytt barnehageår her i Spangereid Naturbarnehage! Det nye året vil by på det beste av det gamle og en hel del ny inspirasjon og ønsker for det kommende året. Hovedfokuset vårt kommende år blir leseglede i barnehagen

Velkommen til Spangereid Naturbarnehage

Naturbarnehagen har 36 tilskuddsplasser. Vi har åpent fra 06.45 – 16.30. Vi har åpent i alle ferier, unntatt uke 28, 29, og 30 sommeren 2025. Barna er i alderen null til seks år, og går 5 dager i uka.

Ved aktiv bruk av naturen ønsker vi å gi barna gode muligheter for fysisk lek, mestringsopplevelser og kunnskap. Vår visjon er: Undring- utfordring- utvikling UTE. Mestring med naturen som lekearena

Barna i Naturbarnehagen er ute hver dag, hele året, i all slags vær. I løpet av året vil vi ha mange og ulike aktiviteter knyttet til naturen og årstiden. Lek i naturen gir barna mulighet for selv å bruke fantasien, være kreative og oppfinnsomme, skogen har jo de beste lekeapparatene!! Det er viktig at barna får muligheten til å utforske og leke i naturen, slik at de blir kjent med og trygg på den. Forandringer og variasjon i naturen, som vær, årstid, terreng osv, gir barna en mengde opplevelser og erfaringer. Gir vi barna positive opplevelser med naturen, får de også positiv holdning til den. Barna får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lærer av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen. Vi ser fram til et nytt og spennende år. Håper dere vil trives!

Personalet

Anders Kvinen Kaldheim – styrer og barnehagelærer
Cathrine Igland – barnehagelærer
Christopher Reme – barnehagelærer
Ragnhild Munkholm – barnehagelærer
Sissel Hadland – assisterende styrer
Katrinn Wortmann – fagarbeider
Kjetil Windsland – barne- og ungdomsarbeider
Ivy Fajunio Dybvik – assistent
Linn Juel Fjeldskår – barnehagelærerstudent
Celeste Doiron - assistent

Barnehagen tar gjerne imot barnehagelærerstudenter og elever fra helse- og oppvekstfag ved Mandal Videregående.

Foreldre- og samarbeidsutvalg

Foreldre/foresatte til alle barn er foreldrerådet. Foreldrerådet skal fremme felles interesser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Foreldrerådet velger hvert år foreldrerepresentanter, som representerer foreldrene i samarbeidsutvalget (SU)

Foreldrerepresentanter:

Jan Johannesen 480 06 282

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontakt skapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av 1 foresatt (og 1 vara rep) og 1 ansatt i barnehagen. Styrer er sekretær. Eier kan møte, men har ikke møteplikt eller stemmerett. Det avholdes minimum 4 møter i løpet av barnehageåret. Dersom foreldre har en sak de vil ta opp (også anonymt), bruker de foreldrerepresentantene. Viktige saker tas opp i eierstyret i barnehagen.

Foreldresamarbeid

Mål:

- Foreldrene skal få ett innblikk i hva som skjer med deres barn i barnehagen.
- Foreldrene skal føle seg trygge på at barna har det bra når de er i barnehagen.
- Møte foreldrene med respekt for deres ønsker.
- Foreldrene kan være med å bestemme hvor lenge innkjøringen skal vare.
- Foreldrene er gjennom SU med på å påvirke innhold i årsplan.

Metode:

- Hente/bringesituasjon. God daglig kontakt. Vi tar oss tid til å snakke med foresatte
- Førstesamtalen for nye barn
- Foreldresamtaler opptil 2 ganger pr år
- Vi benytter MyKid som kommunikasjonsplattform.

Leseglede i barnehagen

Vi arbeider målrettet for å skape leseglede hos alle barn i barnehagen. Ved bruk av fagboken «Leseglede i barnehagen – 10 nøkler til god lesekultur» skrevet av Sissel Hadland og Line H. Hjellup, skal personalet i år ha dette som fokus i kompetansehevingsarbeidet på personalsamlinger i løpet av året.

Lindesnes kommune har laget en felles tiltaksplan for språk, lesing og skriving i Lindesnes kommune, 0-16år. Planen heter Bedre sammen om lesing, 2021-2032. Tiltakene i denne planen skal øke sannsynligheten for at alle barn og unge i Lindesnes kommune, uavhengig av sosioøkonomisk status og kjønn, blir kompetente lesere som kan forstå, bruke, reflektere over og engasjere seg i skrevne tekster. I barnehagen er blant annet tiltaket at barna skal bade i bøker.

Hvordan bade i bøker:

- Barnehagebibliotek på hver avdeling.
- Lån så mange bøker hjem som en ønsker.
- Lever tilbake bøkene når som helst.
- Vi har bøker tilgjengelig for barna gjennom hele dagen.

Vi leser for å:

- Glede, engasjere og underholde.
- Gi barna felles opplevelser.
- Samtale og stimulere til språkutvikling.
- Skape fantasi og indre bilder.
- Åpne den litterære verden.

Leseprosjekt:

Vi har spennende leseprosjekt for alle barn i barnehagen hvert år. Her fordyper vi oss i temaer som f.eks. dinosaurer, eventyr, eller husdyr. Eller en litterær verden som f.eks. Gruffalo, Brillebjørn, eller Pulverheksa. Vi kan også fordype oss i en forfatter og lese så mange av bøkene hans som mulig.

Bærekraftig utvikling

” Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine ”

Vi ønsker at barna skal utvikle glede ved å bruke naturen til utforskning og kroppslige utfordringer og få en forståelse av hvordan en bruker og samtidig tar vare på miljøet og naturen. Vår viktigste oppgave er å hjelpe barna til å skape relasjoner eller forbindelser til omgivelsene. Både følelsesmessige, konkrete sanselige, logiske eller fantastiske relasjoner. Med naturen som læringsarena skal vi lære å ta vare på oss selv, hverandre og slik fremme verdier for et bærekraftig samfunn. Barns måte å engasjere seg i naturen på handler om en forventningsfull interesse for organismer i nærrområdet. Det handler om å få gode naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold. Det å ivareta barns lekende tilnærming til nye fenomener og gleden i å oppdage noe nytt er viktig for at barna skal bli glad i naturen vår. Ved å utvikle sine kreative evner, lærer barna å tenke nytt, utforske og oppdage. Ved bruk av naturens materiell settes kreativitet og nyskapning i gang.

Vi følger miljøtrappa:

Ta ansvar for framtida og en bærekraftig utvikling
Påvirke og medvirke
Lære seg å forstå sammenhenger i naturen
Få en begynnende forståelse for bærekraftig utvikling
Oppdage mangfoldet i naturen, samle inn, observere.
Være i naturen, naturopplevelser, undre seg.

MyKid

Gjennom det digitale verktøyet MyKid har barnehagen en egen plattform for planlegging og dokumentasjon av den pedagogiske virksomheten, samt for allsidig kommunikasjon med foresatte. Foresatte kan bl.a. få tilgang til bilder og annen informasjon fra barnas hverdag i barnehagen. MyKid er tilgjengelig på ulike digitale enheter, bl.a. på mobil-app. Vi har høyt fokus på personvern i bruk av MyKid.

Tidlig innsats

Barnehagene i Lindesnes deltar i et tverrfaglig samarbeid om tidlig innsats for barna. Forskning viser at dersom man kommer tidlig inn i forhold til de minste barna, kan man forhindre at barnet utvikler større utfordringer på sikt.

Tidlig innsats defineres som innsats tidlig i et barns liv og tidlig inngrep når problemer oppstår og avdekkes (Stortingsmelding nr. 16, 2006 - 2007).

Vi har blant annet førstesamtale med foresatte før barna starter i barnehagen.

Være sammen

Barnehagene jobber etter et program innen sosial kompetanse og tidlig innsats.

Dette innebærer arbeid med voksenrollen i barnehagen og arbeid med sosial kompetanse hos barn. Være Sammen er også et program innen tidlig innsats og retter seg mot barnehagen på systemnivå. Temaene i programmet er synliggjort i årsplanens faste månedsaktiviteter og vil handle mye om empati, vennskap, problemløsning, mestring av sinne og følelser.

Det er 5 kjerneelementer i Være sammen:

1. tidlig innsats
2. utfordrende adferd
3. den autoritative voksne
4. kommunikasjonsteori
5. organisasjonsutvikling

Programmet retter seg mot ansatte, foresatte og barna.

Teoridelen:

- Den autoritative voksenrollen og relasjonsarbeid i barnehagen
- Kollegaveiledning
- Innovasjon og implementeringsteori

Metodisk verktøy

- Arbeid sammen med barn

Foreldre

- Foreldrepakke

Psykososialt barnehagemiljø

Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser. Barnehagen har aktivitetsplikt for å sikre at barna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, og ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø skal barnehagen snarest undersøke saken. Hvis det er behov for å sette inn tiltak har barnehagen utarbeidet en aktivitetsplan som blir tatt i bruk.

Bibliotek

Vi er heldige som har et flott bibliotek rett i nærheten. I tillegg har vi barnehagebibliotek og ute bibliotek i barnehagen. Her har barna muligheten til å lese i bøker hele dagen. De kan i tillegg låne med seg bøker hjem.

Dagsrytmer

Kreps

06.45	Barnehagen åpner
07.30-8.30	Frokost
09.00	Vi går ut
09.30	Vi går på tur/leker ute
10.30	Samling
10.45	Lunsj
11.30	Sovetid/utelek
13.30	Fruktmåltid
14.15	Lek sammen med de store
16.30	Barnehagen stenger

Hummer

06.45	Barnehagen åpner
07.30-8.30	Frokost
09.00	Vi går ut
09.30	Tur / Aktivitet
11:00	Samling
11.30	Lunsj
12.00	Lek ute, eller på tur
14.00	Fruktmåltid
14.30	Lek sammen med de små
16.30	Barnehagen stenger

I månedene mai, juni, juli, august, og september blir barna levert ute fra vi åpner 06:45 ved pent vær.

Bursdagsfeiring

Det skal være stas å ha bursdag i Naturbarnehagen!

- Vi flagger, henger opp ballong og lapp med barnas navn på
- Vi synger i garderoben når bursdagsbarnet ankommer
- Vi har bursdagssamling hvor vi synger bursdagssanger, skyter «rakter» og blåser såpebobler.
- Barnet får være med å lage bursdagskrone, og får kort som avdelingen har laget.

Skal dere ha bursdagsselskap hjemme, ber vi dere levere invitasjonene i posten. Skal bursdagsfest holdes hjemme SKAL alle barn født i samme årstall inviteres.

Fastsatte aktiviteter og begivenheter

Måned	Dato – uke	Aktivitet
August Nærmiljø og samfunn	15. august	Nytt barnehage år starter
		Bli kjent med hverandre og i nærmiljøet Vennskap
	13. august	Planleggingsdag
September Natur, miljø og teknologi	Uke 38	Utviklingssamtaler nye barn
		Brannvernuke
		Foreldremøte
Oktober Kropp, bevegelse, mat og helse		Barns helse – tannhelse og fysisk aktivitet
	18. oktober	Planleggingsdag
		Hummerfiske
		Utviklingssamtaler
November Kommunikasjon, språk og tekst		Advent og juleforberedelser
Desember Kunst, kultur og kreativitet, og etikk religion og filosofi		Førjulskveld med førskolebarn m/foresatte
		Nissefest/grøttest
		Luciafeiring
		Julegudstjeneste
Januar Antall, rom og form	6. januar	Planleggingsdag
		Utviklingssamtaler
		Barns medvirkning
Februar	6 februar	Samefolkets dag

Kropp, bevegelse, mat og helse		Karneval
		Fastlaven
		Foreldremøte førskolebarna på Spangereid skole
Mars Kommunikasjon, språk og tekst		Leseprosjekt
		Barnehagedagen
April Kunst kultur og kreativitet, og etikk religion og filosofi	22. april	Planleggingsdag
		Barns medvirkning
		Påskeaktiviteter og påskevandring
		Overgangssamtaler for førskolebarn
		Utviklingssamtaler
Mai Natur, miljø og teknologi	1 mai	Arbeiderenes dag- stengt
	29. og 30. mai	Vi øver på å gå i tog med Båly barnehage Kr. Himmelfart og planleggingsdag - Stengt
	17 mai	Vi går i tog sammen på Spangereid - stengt Hjertemarsj Bestige Duefjell
Juni Antall, rom og form	9. juni	2. pinsedagen - stengt
		Besøksdag for nye barn
		Regnbuedag – vi markerer mangfold
		Førskoledag
		Sommerfest

2021/2022/2023 barna – Krepsern

Fokus på bærekraftig utvikling, språk, matematikk, og ikt.

TEMA	MÅL	INNHOLD/METODE
<p>Natur, miljø og teknologi,</p> <p>og grunnleggende ferdigheter innen språk, matematikk og ikt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Barna skal erfare å ta vare på seg, hverandre og naturen. • Barna skal få oppleve og utforske naturen og naturens mangfold gjennom de fire årstidene. • Barna skal få erfaring med et rikt språk gjennom bruk av samtaler, bøker og sanger. 	<ul style="list-style-type: none"> • Turer i nærområdet, skogen og fjæra • Samle naturmaterieell, som studeres eller brukes til formingsaktiviteter • Smake på ulike matretter /ingredienser • Undre seg over livet i naturen • Bruk av ipad/telefon • Plukke søppel i nærområdet. Fokus på hva søppel i naturen kan føre til. • Fokus på følelser, og å vise omsorg for hverandre. • Studere livet i skogen og fjæra gjennom årstidene. • Oppleve variasjon av dyrelivet og insekter gjennom årstidene. • Kjenne på vind, snø, kulde og varme. • Barna får kjennskap til ulike trær og plantesorter. • Bruker digitale hjelpemidler som oppslagsverk sammen med barna. • Sanger, rim og regler • Telle og sortere • Farger og former • Eventyr • Bøker lett tilgjengelig

Barnehagens innhold – Fagområder med progresjon

Kommunikasjon, språk og tekst

1-2 år	3-4 år	5 år
<ul style="list-style-type: none"> • Bibliotek – Bli kjent med hva et bibliotek er og bli kjent med bildebøker • Personalet bruker språk med barna i alle situasjoner og presenterer nye ord og begreper. • Vi synliggjør språk representert på avdelingen. • Vi presenterer ulike tekstsjangere som enkle sanger, rim og regler, eventyr og billedbøker med konkreter. • Leseprosjekt med tema som interesserer barna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bibliotek – Bli kjent med bildebøker med litt mer tekst • Personalet bruker et rikt språk i samvær med barna for å øke barnas ordforråd. Vi stiller gradvis mer åpne spørsmål i forhold til modningsnivå. Vi øver på å lytte og venter på tur. • Vi synliggjør språkene til de barna som har flerspråklig bakgrunn i barnehagen. • I tillegg skal barna få kjennskap dramatisering, dukketeater, høytlesning fra bok. • Leseprosjekt hvor vi fordyper oss i en litterær verden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bibliotek – Bli kjent med illustrerte tekstbøker • Vi øver på å være gode samtalepartnere, lytte, vente på tur og holde felles fokus. Vi ønsker å trygge barna på å hevde sine meninger og uttrykke seg i større samlinger. Personalet introduserer barna for alfabetet og øver på å gjenkjenne og skrive eget navn. • Vi introduserer barna for engelsk og andre språk representert på avdelingen. • Vi produserer og presenterer egne dikt, sanger, rim, regler, eventyr. Barna skal også få erfaring med å gjenfortelle fortellinger. • Leseprosjekt hvor vi fordyper oss i en litterær verden, eller en forfatter.

Kropp, bevegelse, mat og helse

1-2 år	3-4 år	5 år
<ul style="list-style-type: none"> • Vi gir barna varierte grovmotoriske utfordringer inne og ute. Barna oppmuntres til å klatre, rulle, løpe og å gå selv. • Barna skal få erfaring med finmotoriske aktiviteter blant annet store perler, duplo og puslebrikker. • Vi øver på selvstendighet i hverdagsaktiviteter. Ved voksen støtte kan barna klare litt selv som av- og påkledning, gå på do, vaske hender osv. • Vi fokuserer på matglede i fellesskap under måltidene. • Vi benevner navn på ulike kroppsdelene. • Sette ord på og anerkjenne andres følelser som sinne, glede, tristhet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fokus på grovmotorisk utfordringer inne og ute; hinderløyper, ball lek, klatring, turer i ulendt terreng, sykle og danse. • Vi gir barna finmotoriske utfordringer; og perle, klippe, tegne, male, pusle og bygge med Lego. • Vi øver på selvstendighet; i påkledning/avkledning ved måltider og toalett. • Barna får delta i matlaging. • Barna får kjennskap til menneskekroppen, sansene, hygiene og variert kosthold. • Sette ord på og anerkjenner andres følelser. Vi arbeider med å respektere andres grenser og setter grenser for en selv. 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna oppmuntres til å klatre, sykle (uten støttehjul), løpe og å gå på lengre turer. Barna får delta i ulike regelleker. Vi øver på å være gode rollemodeller for de yngre barna og lede leker. • I tillegg øver vi på å spikke med kniv. • Vi har fokus på at barna skal mestre hverdagsaktiviteter. • Barna får delta og tilrettelegge for måltidene i barnehagen. • Vi snakker om hva kroppen trenger av næring for å fungere godt. Vi samtaler om hvordan kroppen fungerer både innvendig og utvendig. • I tillegg jobber vi med: "Kroppen min eier jeg".

Kunst, kultur og kreativitet

1-2 år	3-4 år	5 år
<ul style="list-style-type: none"> • Barna skal få mulighet til å sanse, oppleve og eksperimentere med ulike materialer. • Vi blir kjent med primære og sekundære farger • Personalet tilpasser kreative aktiviteter slik at barna kan utfolde seg kreativt med fokus på prosessen og ikke et ferdig produkt. • Bli introdusert for rytmeinstrumenter, enkel rytme, høy og lav lyd. Vi danser og gjør bevegelser til musikk. 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna skal få mulighet til å sanse, oppleve og eksperimentere med ulike natur og gjenbruksmaterialer. • Vi leker og eksperimenterer med primær og sekundær farger • Personalet tilpasser kreative aktiviteter slik at barna kan utfolde seg kreativt, med fokus på prosessen og ikke et ferdig produkt. • Vi lytter, danser, synger sanger og får prøve ut musikkinstrumenter. Barna får kjennskap til høye og lave lyder (dynamikk) og takt og rytme. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har fokus på at barna skal få mulighet til å sanse, oppleve, eksperimentere og drive med skapende virksomhet i barnehagen. • Barna blir kjent med ulike kunstnere og kunstneriske uttrykk. • Personalet tilpasser kreative aktiviteter slik at barna kan utfolde seg kreativt, med fokus på prosessen og ikke et ferdig produkt. • Vi lager instrumenter av naturmaterialer, lytter til musikk og synger sanger.

Natur, miljø og teknologi

1-2 år	3-4 år	5 år
<ul style="list-style-type: none"> • Vi går korte turer i nærområdet. • Vi lar barna utforske naturen gjennom de fire årstidene ved å, sanse, og undre seg sammen om opplevelser og oppdagelser på tur. • Barna får kjennskap til noen insekter og dyr. • Barna får erfare digitale verktøy i lek, læring og sansende aktiviteter. • Gi barna en begynnende forståelse for naturvern. • Vi studerer barnehagens kjøkkenhage. Barna får være med å høste grønnsaker, samt bær og frukt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi går på lengre turer i barnehagens nærmiljø, ved sjøen, i skogen, og områder med fjell og høyder. • Vi utforsker naturen gjennom å eksperimentere og studere årstider og vær. • Vi lærer om ulike trær, planter, fugler, insekter, dyr, fisker og andre ting som lever i og ved havet. • Bruke digitale verktøy som oppslagsverk. • Vi tar vare på miljøet gjennom naturvern, kildesortering, plukke, sortere søppel og gjenbruke materialer. • Vi dyrker egne bær og grønnsaker. Barna skal få erfaring med å dyrke selv. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi går på lengre turer i barnehagens nærmiljø, der barna møter større utfordringer. Vi får også besøke andre barnehager og deres turområder. • Gi barna kjennskap til naturfenomener • Vi fordyper oss i ulike dyr og planter i naturen og oppøve respekt for dyr og småkryp. • Gi barna gode erfaringer ved bevisst bruk av digitale verktøy, bl.a. Book Creator og QR-koder. • Barna skal få en begynnende forståelse for sammenhenger i naturen, og gjennom det lære om hvorfor det er viktig å ta vare på den. • Barna får være med på prosessen med å planlegge, dyrke og høste fra kjøkkenhagen.

Antall, rom og form

1-2 år	3-4 år	5 år
<ul style="list-style-type: none"> Barna får erfaring med sortering og plassering ved at leker og utstyr har sin faste plass og at det som er likt ligger sammen. Vi gjør tilgjengelig spill og puslespill Vi teller i hverdagen Fokusere på ulike begreper som f.eks. liten, stor, større, størst ved hjelp av eventyr og konkrete. Vi sammenligner størrelser, former og antall Barna får erfaring med konstruksjonslek; sand, duplo og gjenbruksmateriell. 	<ul style="list-style-type: none"> Vi øver på sortering og plassering av leker samt utstyr som har sin faste plass og at det som er likt ligger sammen. Vi spiller et variert utvalg av spill og puslespill Vi blir kjent med tall og telling; telle 1-10. Vi øver på å par-koble, å kunne telle med fingrene og få en begynnende forståelse for tallmengde. Vi blir kjent med matematiske begreper; stor, mellomstor, liten, over, under, ved siden, foran og bak. Vi utforsker former og mønster; firkant, sirkel og trekant. Allsidig konstruksjonslek; med sand, duplo, Lego, magneter, byggeklosser og gjenbruksmaterialer. 	<ul style="list-style-type: none"> Orienterer seg etter kart. Vi spiller et variert utvalg av spill og puslespill, og får erfaring med bruk av terning. Gi barna erfaring med økte tallmengder og begreper knyttet til tall og mengde. Vi øver bl.a. på å gjenkjenne og skrive egen alder i tall. Barna skal få erfaringer med å måle, veie, beregne tid og klassifisere. Vi utforsker flere former og ulike mønster gjennom lek og materiell. Barna gjøres bevisst på å tenke logisk og finne løsninger på utfordringer i hverdagen.

Etikk, religion og filosofi

1-2 år	3-4 år	5 år
<ul style="list-style-type: none"> • Personalet er lydhør for hvert barns uttrykk og anerkjenner det de er opptatt av • Vi er opptatt av at barna har gruppetilhørighet • Vi jobber med prososiale ferdigheter, vente på tur, dele og si stopp. • Personalet hjelper barna å sette ord på følelser • Vi markerer ulike høytider som er representert i barnehagen 	<ul style="list-style-type: none"> • Personalet tar barns undring og tanker på alvor. Vi undrer oss sammen med barna. • Vi jobber med vennskap som tema, med fokus på at det er viktig at alle har det godt i barnehagen og at alle har noen å være med. Vi snakker om hva det betyr å være venner. • Vi fokuserer på selvhverdelse samt å kunne tilpasse seg andre; deling, trøste, si ifra, vente på tur, si stopp og stoppe. • Vi hjelper barna å sette ord på sine følelser og snakke om hvordan våre handlinger påvirker andre. • Vi markerer kristne høytider som jul og påske, og andre høytider som er sentrale for de religionene som er representert i barnehagen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Førskolebarna skal erfare at grunnleggende spørsmål er vesentlige, ved at det gis rom til tenking, samtaler og fortellinger. • Vi øver på samarbeid og å inkludere andre i leken. • Vi snakker om betydningen av å være mot andre slik vi vil andre skal være mot oss. Vi oppøver barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet • Vi øver på å løse konfliktsituasjoner på en god måte ved bruk av ord og med akseptable følelsesuttrykk. • Vi fokuserer på å utvikle respekt og interesse for hverandre ved å forstå verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

Nærmiljø og samfunn

1-2 år	3-4 år	5 år
<ul style="list-style-type: none"> • Vi gjør oss kjent med nærmiljøet rundt barnehagen. • Bli kjent med bibliotek og matvarebutikk • Markere FN dagen. Vi ser på hvilke nasjonaliteter som er representert i barnehagen: land, flagg og språk • Barna får kjennskap til samisk kultur. • Vi fokuserer på trygghet, omsorg, gode, trygge og forutsigbare rutiner for de yngste barna. • Vi er opptatt av at barna er delaktige i hverdagslige gjøremål, for eksempel å rydde. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi gjør oss kjent med nærmiljøet, samtidig som vi utforsker et større område ved å gå lengre turer. • Vi blir kjent med bibliotek, matbutikk, skole, eldresenter og bensinstasjon. • Markere FN dagen, bli kjent med de ulike nasjonaliteter ved blant annet å studere kart og bilder fra landene. • Vi markerer samefolkets dag og barna får kjennskap til samisk kultur. • Barna blir kjent med at alle mennesker er forskjellige, men har like muligheter og rettigheter. • Vi er opptatt av at barna er delaktige i hverdagslige gjøremål for eksempel å rydde og handle mat på butikken. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi deltar på førskoletreff rundt om i skolekretsen og barna har flere besøk på skolen og skolens uteområde. • Barna blir kjent med hvor hvert enkelt barn på gruppen bor. Vi undrer oss over kulturminnene fra vikingtiden som finnes i nærområdet. • Markere FN dagen. Barna får kjennskap til betydningen av barnekonvensjonen. • Vi markerer samefolkets dag og barna får kjennskap til samisk kultur. • Barna skal bli kjent med begrepet demokrati og hva det står for. Vi besøker valglokalet når det er valgår. • Barna får utvidet ansvarsoppgaver. Barna blir utfordret til å hjelpe hverandre, samt de som er yngre. Vi har også ukas hjelper som får mulighet til å hjelpe til litt ekstra.

Språklig kompetanse

Mål:

- Å bli forstått i samspill/samvær med andre

Metode:

- Samtale og samspill voksen-barn, og barn-barn
- Høytlesing, sang, rim og regler, lek med språket
- TRAS (observasjonsredskap)

Omsorg og oppdragelse

Mål:

- Trygge og selvstendige barn

Metode:

- Gi barna bekreftelse på sin personlige og kulturelle identitet og tilhørighet
- Tilrettelegge for en god, læringsrik og inkluderende hverdag

Lek og danning

Mål:

- Barnehagen skal gi en mulighet for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser i trygge og samtidig utfordrende omgivelser (barnehageloven § 2). Lekens egenverdi skal anerkjennes.

Metode:

- Leken skal ha en sentral rolle i barnehagehverdagen fordi den har stor betydning for barns læring
- Tilrettelegge for et utfordrende leke- og læringsmiljø der hvert enkelt barn kan finne utfordringer og mål å strekke seg etter

Barns medvirkning

Mål:

- Gi barna mulighet til medvirkning på egen barnehagehverdag ut fra sine interesser og forutsetninger.

Metode:

- Samtaler med barna (samlinger og i hverdagssituasjoner)
- Barneintervju
- Observasjon av de minste barnas kroppsholdning, mimikk og andre følelsesmessige uttrykk.
- Planlegging og vurdering ut fra barnas ønsker og behov (alle barna må bli sett og hørt)
- Tilgjengelighet; fysisk miljø, materiell og voksne
- Ta ting på sparket
- Valgmuligheter innenfor bestemte områder
- Lære barna at de kan påvirke sin hverdag, og samtidig må innrette seg etter andre.
- Vi skal ta barna på alvor og møte dem med respekt, slik at de merker sin innflytelse og sitt ansvar for egen hverdag.

Sosial kompetanse

Mål:

- Oppløve å øve opp ferdigheter på positivt samspill og redusere negative impulser
- Kunnskap om følelsesbegreper, normer, holdninger og verdier

Metode:

- Oppløve trygghet
- Lære om seg selv, andre og seg selv i forhold til andre
- Oppløve å få være sammen med jevnaldrende og være en del av en gruppe; etablere vennskap
- Lære om de ulike følelsesbegrepene

Overgang barnehage – skole

Mål:

- Å gjøre overgangen fra barnehage til skole til en positiv og forventningsfull opplevelse.

Metode:

- Ukentlige førskolegruppe med førskolebarna.
- Månedlige treff for alle førskolebarn i de fire barnehagene i Spangereid området.
- Treff med fadderklassen (4. klasse) på skolen.
- Førskoledag.
- Utfylle overgangsskjema i samarbeid med foreldre.
- Overgangsmøte mellom skole og barnehage.
- «Lusketur» til skolen.
- Førskoleforeldremøte i samarbeid med Spangereid skole, og de andre barnehagene i Spangereid.
- Besøk av rektor hit i barnehagen.
- Besøk av fjorårets førskolebarn (1. klasse) fra Naturbarnehagen.

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Planlegging:

Planleggingen baseres på kunnskap om barns utvikling og læring individuelt og i gruppe, observasjon, dokumentasjon, refleksjon og vurdering, samt på samtaler med barn og foreldre. For personalet i Spangereid Naturbarnehage er det viktig med god planlegging.

Hvorfor - Få en gjennomtenkt og hensiktsmessig bruk av barnehagens ressurser

Hvordan - legge vekt på at gjennomføringen av planene skal være så fleksibel at det er rom for spontanitet og barns medvirkning.

- Avdelingsmøter; månedlig. Vi evaluerer månedsplanen for forrige måned, for så å planlegge den neste måned.
- Personalmøter; en gang i måneden. Vi evaluerer og drøfter hvordan planer er blitt gjennomført i forhold til de målene vi har satt oss, hva som har fungert og hva som kunne vært gjort annerledes. Ut fra dette setter vi oss nye mål og velger eventuelt nye metoder. Vi planlegger, diskuterer og tar opp ting som har betydning for vår barnehage.
- Planleggingsdager; fem dager i året, da er naturbarnehagen *stengt!* Da jobber personalet med planleggings- og evalueringsarbeid. Noen av disse dagene/timene vil også bli brukt til foredrag/kurs.
- Fagmøte for barnehagene; en gang i måneden. Alle barnehagestyrerne i Lindesnes kommune har møte med oppvekst- og kultursjefen. Der tar vi opp saker som har betydning for alle kommunens barnehager, både kommunale og ikke kommunale barnehager

Vurdering:

Hvorfor - kvaliteten i det daglige samspillet i barnehagen er en av de viktigste forutsetningene for barns utvikling og læring.

Hvordan:

- observasjoner/vurderinger av barnegruppen og det enkelte barns trivsel og utvikling.
- noterer/fyller ut evalueringsskjema for ulike perioder, arrangementer m.m.
- jevnlig vurdering av ulike hendelser i hverdagen

Dokumentasjon:

Hvorfor:

- Se hvordan barnet lærer.
- Se barnets initiativ, tanker og innspill og ta disse på alvor
- Planlegge temaarbeid
- Evaluere egen pedagogisk praksis
- Vise foreldre innholdet i barnets prosesser og produkt
- Gi lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barna opplever, lærer og gjør i barnehagen
- Dokumentasjon skal være et arbeidsredskap overfor foreldre, barn, personale og personer utenfra.
- Hvordan:
- Ta bilder av barna i aktivitet
- Samle på barns produkter
- Lage utstillinger
- Evalueringsplaner

Tilvenning

Barnet trenger sine aller nærmeste de første dagene i barnehagen. Vi anbefaler at dere setter opp fem dager til dette, og forventer minimum tre dager. Barnet vil få en kontaktperson som er særlig til stede i oppstarten og har ekstra oppfølging av barn og foresatte. Vårt mål er at overgangen fra hjem til barnehage ikke skal oppleves som ett brudd, men som en utvidelse av muligheter for kontakt og nye erfaringer. Tilvenning i nytt miljø og nye situasjoner er en prosess som tar litt tid. Ingen barn er like, og ingen tilvenninger er like. I samarbeid med foresatte legger vi opp til en tilvenning som er best for barnet.

Slik er tilvenning i Spangereid naturbarnehage:

- Vi arrangerer besøksdag for nye barn sammen med foresatte ca 2 måneder før oppstart.
- Førstesamtale sammen med foresatte hvor målet er å bli kjent med barnet og dere som familie. 1-2 måneder før oppstart.
- Alle barn får kontaktperson som er ekstra mye med barn/foresatt de første dagene.
- Sett av 5 dager til tilvenning. Vi bruker minimum 3 dager, og noen ønsker flere dager.

Dag 1	Med foresatte hele tiden.	Bli kjent	Ca 1-2 timer
Dag 2	Litt med og litt uten foresatte, og med niste.	Bli kjent	Ca 2-3 timer
Dag 3	Litt med og litt uten foresatte med niste og soving.	Bli kjent	Ca 4-5 timer
Dag 4	Litt med og litt uten foresatte med niste og soving.	Bli kjent	Ca 4-5 timer
Dag 5	Uten foresatte. Litt kort dag.	Bli kjent	Ca 6 timer

Et barn i Spangereid Naturbarnehage skal få muligheten til å:

å klatre i trær
å løpe fra bølgene
å hoppe i vannpytter
å kjenne lukten av skogen
å spise av naturen
å høre fuglesang
å fiske krabber en stille sommersdag
å rulle i nedoverbakke
å spise ute i naturen
å bygge demninger i regnvær
å fly med drager
å ake fort på akebrett

Et barnehagebarn skal møte:

-sjøens, skogen og fjellets lyder
-lukten av regn
-liv og død
-historier fra naturen
-alle type vær
-stranden, skogen, engen og fjellet
-is på vannpytter

Et barnehagebarn skal lære:

Å bruke kniv og sag
Å kjenne navnet på noen dyr, fugler, trær og insekter
Årstidenes ulike karakterer
Å lage ting fra naturens materialer
Å kle seg fornuftig
Å holde naturen ren
Å tenne bål og omgås ilden med respekt

Et barnehagebarn skal føle:

Nysgjerrighet
Trygghet i naturen
Smådyr i hånden
At naturen er en naturlig del av hverdagen
Gleden ved å samle
Hvordan det er å overskride egne grenser i fysisk aktivitet
Sand, jord, søle og vann
Ro ved å ligge og kikke opp på himmelen
Gleden ved å sitte i et tre